

A Könyvtártudományi és Módszertani Központ munkája 1978-ban

Egy ötéves tervciklus középső éve után nagy vonalakban már látszik, hogy sikerül-e a tervben előírtakat teljesíteni. Úgy véljük, ha kisebb-nagyobb lemaradásokkal is, következetesen haladtunk a három évvel ezelőtt kijelölt irányba, s elvégzett feladatok sorát könnyelhetjük el. Érelődnek a hosszabb időtartamot igénylő nagyobb lélegzetű vállalkozások is, s remélhetőleg ezek területén sem kell lényeges hiányokat jelentenünk az ötéves tervidőszak végén.

Vessünk egy pillantást ezekre a programokra. Előrehaladtunk a fel-szabadulás utáni könyvtermés ajánló és annotált jegyzékének az összeállít-ásával; az első kötet feltehetően 1979 elején hagyja el a nyomdát, többnek a kézírata pedig közeledik a befejezéshez. Egymás után jelennek meg a hely- ismereti munkával foglalkozó kiadványok. Következetesen valósítjuk meg a továbbképző tanfolyamok tervét, sőt az aktuális szükségletek szerint újabb tanfolyamokkal egészítjük ki. Szívós aprómunkával igyekszünk for- málni a társadalom tudatában élő könyvtárképet, s ugyanakkor könyvtá- rosainkat is felvértezzük a közönségkapcsolatok elméleti és gyakorlati tud- nivalóival. Az alapozó vizsgálódások elvégzése után mind több segítséget tudunk nyújtani a könyvtárak pedagógiai tevékenységéhez, tananyaggal és módszertani segédletekkel egyaránt. A könyvtári ágazati irányítás kisebb és nagyobb ügyeiben, felülvizsgálatok során és döntései meghozatalánál biz- tosan támaszkodhat ránk; az irányítás jó eszközeként szolgáló, a tanácsi közművelődési könyvtárak adatsoros statisztikáját tartalmazó kiadványok mellett sikerült hasonlót megjelentetni a szakszervezeti könyvtárakról is. Kiszélesítettük tevékenységünket a felsőoktatási és a szakkönyvtárak irá- nyába, erőnkhez képest segítettük a társadalomtudományi információs rendszer kialakítását. Ha lehetséges, még több esetben vettük igénybe könyv- tárépítési és berendezési tanácsadó szolgálatunkat beruházási programok kidolgozásához, s kisebb-nagyobb idevágó problémák megoldásához. Tájé- koztatási kiadványaink rendszeresen megjelentek, s a Könyvtártudományi Szakkönyvtár használata tovább növekedett.

Itt kell még megemlítenünk, hogy szervezeti egységeink között kisebb feladat-átcsoportosítást hajtottunk végre, s a következetes munkamegosz- tással — úgy véljük — növeltük az egész intézet hatékonyságát.

Nem soroljuk fel mindazokat a külső és belső, szubjektív és objektív

tényezőket, amelyek miatt nem tudtunk abban az ütemben és színvonalon dolgozni, ahogyan szerettünk volna, hiszen a legtöbb könyvtár hasonlókkal küszködik. De meg kell köszönnünk minden együttműködő partnerünknek, intézményeknek és könyvtárosoknak azt a segítséget, amely ebben az évben is munkánk elsőrendű feltétele volt.

A KÖNYVTÁR ÉS TÁRSADALMI KÖRNYEZETE

Könyvtárpropaganda — kapcsolatszervezés

Országos értekezleteken és megyei továbbképzések alkalmain módszertani útmutatással, tájékoztatással segítettük az Olvasó Népért mozgalmat és különböző pályázatait (Az Olvasó Munkásért, „Kell a jó könyv”, a műszaki könyvek népszerűsítése), s részt vettünk a pályázatok értékelésében. Közreműködtünk a mozgalom konferenciájának előkészítésében és lebonyolításában; így jelentést készítettünk a hazai olvasáskutatás utóbbi öt évének eredményeiről, felszólaltunk a konferencián stb.

Dunaújvárosban és Budapesten tartotta az irányításunkkal működő országos propaganda-bizottság értekezleteit, amelyeken az 1978-as és 1979-es év kiemelkedő évfordulóra való felkészülést és a munkálatok összehangolását vitatta meg. (A csatlakozó továbbképzésen a szociológiai szemléletről és a kiscsoportos foglalkozásokról esett szó.)

Javaslatokat dolgoztunk ki a Könyvértékesítő Vállalat és a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése számára a könyv-, könyvtár- és olvasáspropaganda terén való együttműködésre. Mindkét partnerünk készségesen vállalkozott a közös munkára. Bizonyos eredmények már ez évben is jelentkeztek (pl. a gyerekkönyvek bibliográfiáját az MKKE-vel közösen jelentetjük meg), de a tevékenység kibontakoztatása a következő évek feladata lesz.

Összeállítottuk a magyar könyvtárügyet bemutató vándorkiállítás anyagát, amelyet 1979 áprilisában, a tanácsi könyvtári hálózatok megalakulásának harmincadik évfordulója alkalmából kívánunk elindítani. Külföldön a Mongol Népköztársaságban mutattuk be könyvtárügyünk harminc éves fejlődését ábrázoló kiállításunkat.

Elősegítettük a könyvtárak csatlakozását a „Tájak—korok—múzeumok” elnevezésű önművelő-honismereti mozgalomhoz: meghatároztuk a könyvtári feladatokat, propagandaanyagot készítettünk.

Két alkalommal jelentettük meg a sajtónak szánt témajavasaltaink jegyzékét; örömmel állapítható meg, hogy növekszik a sajtó érdeklődése a könyvtárügy problémái iránt. Több eseményről, rendezvényről tájékoztató cikkeket jelentettünk meg az országos lapokban. Folyamatban van a Magyar Rádió és Televízió különböző szerkesztőségeivel való kapcsolat lehetőségeinek felmérése; máris ígéretes a Rádióval való együttműködés, a Televízió — sajnos — üzleti oldalról közelíti meg a kérdést.

Részt vettünk az Ünnepi Könyvhét országos szervező bizottságának a munkájában.

Kiadásra előkészítettük a könyvtári közönségkapcsolatokat átfogóan

tárgyaló könyv kéziratát, s megkezdtük a könyvtári közönségkapcsolatokról szóló külföldi szakirodalmi szemle munkálatait.

Növekvő számban kerestek fel bennünket külföldi kollégák. Szakmai programokat szerveztünk 52 vendég részére (összesen 271 nap). Saját munkatársaink 25 ízben utaztak külföldre (189 nap).

Az IFLA számára ez évben is összeállítottuk a magyar könyvtárügy főbb eseményeiről szóló jelentést.

Kutatások — kísérletek

A közművelődési könyvtárakat használók érdeklődését vizsgáló kutatás első szakaszáról — az adatfelvétel és -feldolgozás elkészülte után — folyamatban van a zárótanulmány megírása. Megkezdtük a használók tájékoztatására és tájékoztatására vonatkozó kutatás előkészítését. Végül nyomdába küldtük a könyvtárak tájékoztató tevékenységét felmérő korábbi tanulmányt.

Ide csatlakozva nemzetközi összehasonlító vizsgálat keretében (Manchester, Miskolc, Budapest, Kaposvár) tanulmányoztuk néhány közművelődési könyvtárban a könyvkiválasztási szokásokat, az olvasói elvárásokat és az olvasmányok elfogadását. E vizsgálat keretében kitértünk a különböző könyvtárak olvasótáborainak átfedésére is. Az adatfelvétel és a gépi feldolgozás befejeződött, hátra van még a jelentés megírása.

Nem készült el egyelőre az olvasás, a könyv és a könyvtár szerepét egy nagyüzem életében vizsgáló kutatás jelentése.

A magánkönyvtárak összetételére és funkciójára vonatkozó kutatás adatfelvétele megtörtént és megkezdődött a kérdőívek feldolgozása. Sajtó alá rendeztük azt a tanulmányt, amely a könyveket a lakásban mint a környezetkultúra elemét vizsgálja.

Megkezdtük a Kelenföldön nyíló, új kerületi könyvtár iránt megnyilvánuló társadalmi igények feltárását. Feldolgoztuk a szórólapként szétosztott kérdőíveket, a kerületi iskolák könyvtárainak adatait összegyűjtöttük, készül a kerület kulturális térképe, kétszáz kelenföldi családdal interjút készítettünk.

A könyvtárosi pálya pszichológiai vizsgálata keretében résztanulmány készült, s kidolgoztuk az interjúk tartalomelemzésének kategóriarendszerét.

Befejeztük a két párhuzamos, egyéves olvasószolgálati továbbképző tanfolyamot; sikeres vizsgát tett 76 könyvtáros.

AZ OLVASÁS FOLYAMATA

Alapozó vizsgálódások

Nyomdába küldtük, s még az év folyamán megjelent az olvasmányszerkezetre és ízlésképletre vonatkozó kutatás táblázatos anyaga, egy módszertani jellegű tanulmánnyal. Az elemző tanulmányok egyelőre félbemaradtak.

A modern regények befogadására vonatkozó vizsgálatok módszereit *A Mester és Margarita* magyarországi fogadtatása felmérésén dolgoztuk ki (elkészítettük, s szakértőkkel véleményeztettük a mű elemzését, szemlét állítottunk össze a kritikai visszhangról, kidolgoztuk a regény befogadását, értékelését és hatását vizsgáló apparátust, mintegy száz könyvtárban néztük meg a mű beszerzési példányszámát és forgalmát, interjúkat vettünk fel).

A több szocialista partnerrel folytatott összehasonlító kutatás (modern novellák befogadása) zárótanulmánya elkészült. (Változatát bemutattuk az Uppsala-ban rendezett szociológiai konferencián.)

Lezártuk a könyvtárhasználó fiatal munkások irodalmi ízlésének formálására irányuló kísérletünk újabb három éves szakaszát, s megkezdtük a kutatás anyagának a rendezését.

Megtörtént a 10–14 éves gyerekek olvasási szokásaira vonatkozó vizsgálat adatfelvétele, s megindult az adatok feldolgozása.

Az *Egri csillagok* befogadásáról résztanulmányok készülnek, az összefoglaló megírására csak 1979-ben kerül sor.

Tanácsadással segítettük a szekszárdi Tanítóképző Főiskolán és a szombathelyi Tanárképző Főiskolán folyó olvasáspedagógiai kísérleteket.

Kidolgoztuk a társadalomtudományi szakirodalmi igény- és szükségvizsgálatok módszereit. A fogalmazványt jövőre bocsátjuk vitára.

A könyvtári gyakorlat támogatása

Az országos könyvtári propagandabizottság és az Eseménynaptár szerkesztőbizottsága Sopronban és Sárváron ülésezett, s a szerkesztési problémák mellett megvitatta a könyvtári propaganda aktuális feladatait is. Elkészítettük az 1979. évi *Események—évfordulók* c. kiadványunk kéziratát.

Segítséget nyújtottunk az 1978. évi olvasótáborok megszervezésében mindazoknak a könyvtáraknak, amelyek igényelték ezt. Az 1977. évi olvasótáborok felméréséről résztanulmány készült, az 1978. évi olvasótáborok közül hatról esettanulmányt készítettünk.

Kísérleti műhelyünknek tekintjük a Veszprém-megyei Könyvtár bakkonyoszlópi olvasótáborát. Már nyomdába adtuk az 1977-es táborról szóló módszertani tanulmánykötetet, közreműködtünk az 1978-as lebonyolításban, s megkezdtük tanulságainak elemzését.

Részt vettünk a gyöngyösi Városi Könyvtár mátrafüredi olvasótáborának hatását elemző munkában.

Elháríthatatlan kötelességünknek érezzük, hogy eleget tegyünk a Tankönyvkiadó megkeresésének, amellyel néhány munkatársunkhoz fordult az *Olvasásismeret* c. főiskolai jegyzet elkészítése ügyében. Úgy véltük, hogy eddigi vizsgálódásaink, tanulmányaink és kísérleteink eredményét a lehető legkönnyebben a képzésen keresztül tudjuk visszaacsatolni a könyvtári gyakorlathoz.

Számos előadást tartottak munkatársaink nemcsak saját tanfolyamainkon, de más hazai és külföldi fórumokon könyvtárosok, népművelők, pedagógusok számára az olvasószolgálat, a közönségkapcsolatok és az olvasáskutatás kérdéseiről.

A KÖNYVTÁRI RENDSZER FEJLESZTÉSE

Az ágazati felügyelet támogatása

Közreműködtünk a könyvtári rendszerről szóló miniszteri rendelet előkészítésében. Többek között javaslatot készítettünk a tudományos könyvtári minősítő bizottság szervezetére és működési rendjére, a minősítés szempontjaira, továbbá szempontokat dolgoztunk ki a könyvtárak szervezeti és működési szabályzatainak elkészítéséhez; a közművelődési könyvtárak számára szabályzatmintát is összeállítottunk. A battonyai Nagyközségi Tanács kérésére kidolgoztuk a Népek Barátsága Közművelődési és Iskolai Könyvtár szabályzatát, főképpen azért, mert mintául szolgálhat a hasonló, kettős funkciójú könyvtárak számára.

A Kulturális Minisztérium által kezdeményezett szakfelügyeleti vizsgálatokban részt vettünk (Tolna-megye, Bács-Kiskun-megye, Veszprém-megye, az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum); a fenntartó kérésére és a KM megbízására ismételten megvizsgáltuk a Tolna-megyei Könyvtár működését.

Javaslatot dolgoztunk ki a megyei szakfelügyelet országos koordinációjának szervezetére.

A megyei ifjúsági felelősök és a gyermekek-fiatalok könyvtári ellátásával foglalkozó szakfelügyelők részére értekezletet tartottunk az ellátás fejlesztéséről és a szakfelügyelet hatékonyságának növeléséről. Munkájuk támogatására útmutatót adtunk ki.

Felmértük a szakszervezeti könyvtárak szakfelügyeletének helyzetét; az összefoglalást a jövő évi szakfelügyelői tanácskozás elé terjesztjük.

A KM megbízásából felmértük az 1979. évi megyei könyvtári költségvetési előirányzatokat, különös tekintettel az állománygyarapítási keretek alakulására.

Két alkalommal jelent meg a *Könyvtár és Művelődés* c. tájékoztatónk; az egyik szám könyvtáráépítési kérdésekkel, a másik az Olvasó Népert mozgalom országos konferenciájával foglalkozott.

Fejlesztési munkálatok

Kidolgoztuk a lakóhely szerinti közművelődési könyvtári ellátás fejlettségi szintjének bemérését szolgáló vizsgálatunk programját. Elkészítettük hozzá az adatlapok tervezetét, s megbízást adtunk egyes vizsgálati segédletek elkészítésére.

Közművelődési könyvtári rendszerünk nemzetközi összehasonlítását jól szolgálta a bolgár—magyar szeminárium, amelynek készséges házigazdája a Győr-Sopron-megyei Könyvtár volt.

Az Országos Közművelődési Tanács vonatkozó határozatának végrehajtása érdekében a vizsgálatok és módszertani látogatások során javaslatot tettünk a felkeresett könyvtáraknak ésszerűbb, takarékosabb munkaszervezet kialakítására, a belső tartalékok feltárására, a nyitvatartási idő kiterjesztésére, a szolgálat színvonalának javítására.

Vitára bocsátottuk Hatvanban a B-típusú könyvtárak könyvtárpolitikai-igazgatási, gyűjteményszervezési és állományfeltárási kérdéseiről készült tanulmányokat; a vita tanulságai alapján átdolgozásukra javaslatot tettünk.

Néhány tanulmányt kidolgoztattunk a központosított könyvtári ellátás elvi és gyakorlati problémáiról. A dolgozatokat 1979-ben tervezzük megjelentetni. A Moszkvában rendezett szovjet—magyar szemináriumon két előadásban ismertettük hazai tapasztalatainkat a centralizáció terén.

Részt vettünk annak a bizottságnak a munkájában, amely az integrált közoktatási, közművelődési és sport intézmények kialakításával foglalkozik.

Bekapcsolódtunk a SZOT munkabizottságába, amely a szak szervezeti könyvtárak szervezeti és működési szabályzatának, valamint a fejlesztési irányelveknek felülvizsgálatát végzi. Két referátummal vettünk részt a szak szervezeti hálózati központok igazgatói értekezletén Szolnokon. Felmértük az ötven kiemelt nagyvállalat könyvtári helyzetét; az anyag feldolgozása egyelőre halasztást szenvedett.

Nyomdába adtuk a gyerekkönyvtári munka elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkozó tanulmánygyűjteményt. Műhelytanulmány készült a gyerekkönyvtárak tájékoztató és propaganda munkájáról.

Sokszorosítás alatt áll a *Könyv, könyvtár, olvasás* c. módszertani tanácsadó harmadik füzeté a nemzetiségi könyvtárosok számára. Javaslatot tettünk az Állami Gorkij Könyvtár, a nemzetiségi báziskönyvtárak koordinációs központja feladatkörére.

Megvizsgáltuk a hátrányos helyzetű olvasók (elsősorban a kórházi betegek és a szociális otthonok lakói) könyvtári ellátottságát; a tapasztalatokat 1979 elején foglaljuk össze.

Gyakorlatilag befejeződött két éves zenei könyvtárosi továbbképző tanfolyamunk; 1979 legelején kapja meg bizonyítványát 48 résztvevő. Előkérsületlen van a tanfolyam tananyagára alapozott módszertani útmutató kézirat. Az A, B és C típusú könyvtárak számára új irányelvjavaslatot dolgoztunk ki a zenei részlegekre, s a fejlesztésükhöz nyújtott összegek felhasználásáról az Országos Közművelődési Alapnak jelentést készítettünk.

A film- és diatárak helyzetéről, a közművelődési könyvtárakkal való kapcsolatokról műhelytanulmányt készítettünk.

Három ülést tartott az év folyamán az egyetemi könyvtárak fejlesztési irányelvein dolgozó bizottság. Egy kivételével az alapozó műhelytanulmányok elkészültek, s megkezdődött a szövegezés munkája.

Két tanulmányt készítettünk azzal a céllal, hogy a szakkönyvtári hálózatok megalakulását, illetve kibontakozását elősegítsük; az egyik a VÍZ-DOK hálózatának fejlesztési modellje, a másik a KG Informatik hálózatának leírása. Az általánosítható következtetések levonása a jövő évre marad.

A levéltári szakkönyvtárosok munkabizottságának rendelkezésére állnak az év folyamán elkészült helyzetelemzések; a fejlesztési irányelveket megalapozó résztanulmányok témaköreit és szempontjait értekezleten vitatták meg.

Mint a Társadalomtudományi Információs Munkabizottság titkársága gondoskodtunk az alábbi dokumentumok kidolgozásáról és megvitatásáról: tézisek a társadalomtudományi információs rendszer kialakításáról (az

OMFB számára); a társadalomtudományi információs rendszer helyzete és fejlesztése (a Társadalomtudományi Koordinációs Bizottság számára); állásfoglalások a kutatásnyilvántartásról, a fordításnyilvántartásról, a referral centre-ről (a TIM számára); fejlesztési koncepciók a politika, a jogtudomány, a magyar irodalom, a pedagógia szakirodalmi információs rendszerére (a TIM számára). Ez utóbbiakat megvitatásuk után átadtuk az illetékes akadémiai szerveknek véleményezésre; eddig mindössze a pedagógiai koncepció ügyében történt állásfoglalás.

Az Országos Szakmai Információs Rendszer koncepciójának kidolgozásában közreműködtünk.

Statiztika

Bekapcsolódtunk a szakkönyvtárak teljes körére kiterjedő, az 1978-as évre vonatkozó statisztikai adatfelvétel előkészítésébe.

Pécsett szakértői konferenciát rendeztünk közművelődési és szakkönyvtárosok részvételével az előkészületben levő statisztikai szabvány egyes kérdéseiről.

Megjelentettük a *Településeink könyvtári ellátása* c. kiadványunknak az 1977. évi adatokat tartalmazó kötetét; a pontosabb viszonyítások érdekében ebben már az 1976-os népességszámot sikerült alapként alkalmazni.

Hosszabb előkészület után először adtuk ki a *Szakszervezeti könyvtárak működési adatai* c. gyorsstatisztikát, amely 430 központi, körzeti és önálló szakszervezeti könyvtár működési adatait tartalmazza.

A DOKUMENTUMBÁZIS FEJLESZTÉSE

Állománygyarapítási tanácsadás

Tovább javult a közművelődési és iskolai könyvtárak központi könyvellátása. A Könyvértékesítő Vállalat új vezetése valóban szívügyének tartja a könyvtárak kiszolgálását; ezt jelzi az az együttműködési szerződés is, amelyet velünk kötöttek.

Megfelelően működött az idén is a Könyvtári Könyvminősítő Bizottság: 21 kiadó 1979. évi terveit látta el példányszám-javaslattal és előzetes minősítő jelekkel.

Az *Új Könyvek* harminc száma 2728 könyvről tájékoztatott. Megjelenése az év második felében ütemesebbé vált, s jelentősen csökkent az átfutási idő is. Az időnyereség egyrészt abból fakadt, hogy a Könyvértékesítő Vállalat házinyomdája vette át az *Új Könyvek* előállítását, másrészt a Kulturális Minisztérium intézkedésének köszönhetően a kiadók megkezdtek kiadványaik imprimatúra-példányait beszolgáltatni a szerkesztőségnek. Egyelőre a megjelenő könyvek 35–40%-ához jutunk így hozzá a megjelenésük előtt egy-két héttel. Remélhetőleg ez az arány növekedni fog.

Nyomdába adtuk az 1970–1975-ös évfolyamok összesített betűrendes mutatóját; ugyancsak nyomdában van az 1977-es év betű- és szakrendi mutatója. Sajnos, az 1964–1976-os évek összesített tárgymutatója készültégsi foka még mindig csak 60%-os.

Az *Új Könyvek* nemzetiségi sorozatai 125 német, 201 szlovák, 64 román és 23 szerb-horvát művet ismertettek.

Az *Új Külföldi Kézikönyvek* c. kiadvány négy füzete 274 tételt tartalmaz; a brémai Városi Könyvtárral kiépített együttműködés igen hasznosnak bizonyult.

Idén két száma jelent meg az *Új Kották*-nak (196 tétel); a harmadik szám (90 tétel) sokszorosítás alatt áll, a negyedik jövőre jelenik meg. Az *Új Hanglemezek* összevont 1–2. száma (162 tétel) megjelent, a harmadik száma (274 tétel) nyomdában, a negyedik pedig 1979-ben várható.

A vizuális dokumentumok ajánló jegyzékének próbaszámát összeállítottuk; jövőre bocsátjuk szakmai vitára.

Nyomdába küldtük a nagyobb közművelődési könyvtáraknak előfizetésre ajánlott külföldi időszaki kiadványok jegyzékét (1140 annotált tétel).

Tanulmányok — vizsgálódások

Tervezetet készítettünk a könyvkereskedelmi forgalomba nem kerülő kiadványok állománygyarapítási tanácsadójára, az *Új Könyvek* ikerlapjára vonatkozóan. Ennek kapcsán elemeztük az OSZK-ba érkező kötelespéldányokat, hogy a szolgáltatás tartalmát pontosabban határozhassuk meg. Kezdeményeztük a kiállítási katalógusok és felsőoktatási jegyzetek könyvtárellátásba való bevonását.

Folytattuk a közművelődési könyvtárak állománygyarapításának pénzügyi feltételeit illető vizsgálódásunkat.

A szakrészlegesítés gyakorlati kérdéseit nemzetközi felméréssel kívánjuk tisztázni, amelyet az INTAMEL-lel együttműködve tervezünk lebonyolítani. A kérdőív tervezete elkészült.

Az *Új Külföldi Kézikönyvek* hatásfokának vizsgálata során az adatgyűjtés megtörtént, az összegező tanulmány megírása folyamatban van.

Halasztást szenvedett a különböző típusú könyvtárak gyűjtőkori alapelveinek kidolgozása és a serdülők irodalmáról szóló szakirodalmi szemle elkészítése. A szakirodalmi dokumentumellátottsági vizsgálatok módszereit tárgyaló tanulmányunk egyelőre csak az anyaggyűjtés fázisában van.

A Komárom-megyei Könyvtárral együttműködve országos konferenciát tartottunk a gyerekkönyvtárak tájékoztató munkájáról és állománygyarapításáról, majd egy másikat a megyei gyermekkönyvtárosok és ifjúsági felelősök részére, amelyen a tájékoztató munka segédeszközei és az új tervek könyvtári kihatása állt a középpontban.

Megkezdtük a nem hagyományos dokumentumokkal foglalkozó könyvtárosok továbbképző tanfolyamának előkészítését.

ÁLLOMÁNYFELTÁRÁS, BIBLIOGRAFIZÁLÁS

Közreműködtünk a bibliográfiai leírási szabvány munkálataiban, s a különböző könyvtárak igényeihez igazodó címleírások tartalmának meghatározásával foglalkozó bizottságban elláttuk a titkári teendőket.

Tartalmilag és szerkezetiileg előkészítettük az 1979-ben megrendezésre

kerülő rövid tanfolyamsorozatot az új bibliográfiai leírási szabvány széles körű ismertetésére. Folyamatban van az ISBD-sorozat egyes dokumentumainak a lefordítása.

A nem hagyományos dokumentumok leírására vonatkozó útmutatók közül elkészült a film-dokumentumokat és a mikroformátumokat tárgyaló füzet kézírata. Kidolgoztuk a hanglemezek szabadpolcos raktározási rendjét, s kipróbálásra-veleményezésre megküldtük a könyvtáraknak; a tervezetet megvitatta az MKE Zenei Szekciója is.

Elkészült a *Szakkatalógus-szerkesztés csoportképzés alapján a közművelődési könyvtárakban* c. kiadvány második kiadásának kézírata, amely az ETO-ban bekövetkezett újabb változásokat is tükrözi.

Megindítottuk az egyéves bibliográfiai továbbképző tanfolyamot, amelyhez tanulmánygyűjteményt jelentettünk meg, a külföldi irodalom szemléjét pedig sokszorosításra előkészítettük.

Az ajánló bibliográfiák szerkesztését oktató tanfolyam is megkezdődött; a hallgatók számára feladatgyűjteményt adtunk ki.

Közzétettük a könyvtárak 1978. évi bibliográfiai terveit, s begyűjtöttük az 1979-re vonatkozó terveket.

A felszabadulás utáni könyvtermés válogatott annotált bibliográfiája munkálatai (a Hajdú-Bihar-megyei Könyvtárral közös vállalkozás) előrehaladtak. A 0, 1, 2 főosztály anyagát szelektáltuk és szerkesztettük, elkészült 360 annotáció; a társadalomtudományi szakok anyaga lektorálás előtt áll; a magyar szépirodalmat tartalmazó kötet annotációi elkészültek.

Nyomdában van a közös iskolai és gyerekkönyvtárak mintakatalógusa (kb. 2500 tétel).

A természet- és alkalmazott tudományok külföldi kézikönyveit tartalmazó bibliográfia kézírata elkészült, lektorálásra vár; a társadalomtudományi kötet kézírata nyomdakész állapotban van.

Szerveztük a *Látóhatár* c. folyóirat cikkbibliográfiája munkáit; megbízásunk alapján folyamatosan készül a *Nagyvilág* és az *Új Írás* repertóriumai. Szerződéses munka keretében az Akadémiai Kiadó életrajzi lexikona számára ezer szócikket írtunk.

Az OSZK-val közös térítéses szolgáltatásként 33 könyvtárnak 65 ezer darab katalóguscédulát adtunk hanglemezekről.

INFORMÁCIÓTÁROLÓ ÉS VISSZAKERESŐ RENDSZEREK

A tezausztkészítés kérdésével foglalkozó monográfiát nyomdába adtuk. Lektorálás alatt áll a hozzá szorosan tartozó másik munka, amely a tezausztkészítést segítő programrendszert ismerteti.

Közreműködtünk a szociológiai szakirodalmi információs rendszer tervének kidolgozásában, s a Társadalomtudományi Információs Munkabizottság számára véleményeztettük a politikai, állam- és jogtudományi, pedagógiai és magyar irodalomtudományi rendszertervet.

Szerződés alapján dolgoztuk ki az Országos Oktatástechnikai Központ szakkönyvtárának fejlesztési tervét és működési rendjét. Szakvéleménnyel segítettük a Nemzeti Galéria könyvtárának munkáját, illetve fejlesztését.

HELYISMERETI GYŰJTEMÉNYEK

A helyismereti kutatás módszertanával foglalkozó gyűjteményes kötet új- és legújabbkori fejezetét lektoráltattuk; jelenleg a szerzők a végső simításokat teszik a kéziratban. E két fejezetet külön kötetben jelentetjük meg. Még mindig nem készült el a késő középkorral és a korai újkorral foglalkozó fejezet, ami miatt a középkori részt sem adhatjuk nyomdába.

Befejeződött a helyismereti bibliográfiai kalauz első kötetének anyaggyűjtése. A könyvtárak helyismereti gyűjteményeit és szolgáltatásait ismertető kötet munkálatai folyamatban vannak. Előrehaladt a helyismereti gyűjteményszervezés kérdéseit tárgyaló dolgozat kézírata.

Az 1977-es helyismereti konferencia (általános kérdések) anyaga a szerkesztés utolsó fázisában van.

Számos esetben adtunk gyakorlati segítséget, módszertani útbaigazítást a helyismereti gyűjteményeknek (Miskolc, Szentendre, Pécs, Nyíregyháza), s több előadást tartottunk e tárgykörben a megyei és más továbbképzéseken.

A KÖNYVTÁRI MUNKA GÉPESÍTÉSE

Áttekintést készítettünk a társadalomtudományi gépi adattárakról, s tanulmányt a társadalomtudományi információs központok gépésítéséről; mindkettőt a TIM számára.

Tárgyalásokat folytattunk a Plessey-cég képviselőivel kölcsönzégépítési rendszerükről, s megfelelő tájékoztatást adtunk a hazai érdekeltek számára.

Előadást tartottunk a propagandistáknak a reprográfia témakörében; szakmai segítséget nyújtottunk a Somogy-megyei Könyvtár reprográfiai műhelyének.

Felmértük a nagyobb könyvtárak igényeit egy céduลาสzorosító berendezés iránt; sajnos meghiúsult a szerkezetek devizamentes beszerzése.

Befejeztük az egyéves továbbképző tanfolyamot, amely a számítógépek könyvtári alkalmazásáról szólt. Bizonyítványt 22 résztvevő kapott.

Egyre hatékonyabban működik az NTMIR keretében indított információs szolgálatunk a könyvtári és tájékoztatási munka eszközeiről és berendezéseiről. Prospektustárunk állományát fejlesztettük, számos céggel vettük fel a kapcsolatot. Kartotékat fektettünk fel a cégekről, s külön a gyártmányokról. Az egyes berendezéseket leíró adatlapokat az NTMIK által is elfogadott rubrikátor szerint rendeztük. Gyorsult az OMKDK prospektustárában levő anyag feldolgozása; a METESZ prospektustárával is hasznos együttműködés alakult ki.

Jeladó információs szolgáltatásunk tíz alkalommal jelent meg, s 78 berendezést ismertetett. Igyekeztünk eleget tenni a használók javaslatainak (illusztrációk, árak, forgalmazó cég közlése — a lehetőség szerint). Ezen túlmenően egyéni megkeresésekre több ízben adtunk tájékoztatást.

KÖNYVTÁROSKÉPZÉS

Sok gondot fordítottunk a könyvtárosképzés egyik fő láncszemére a könyvtártechnikusok képzésének segítésére. Javasoltuk az OM középiskolai főosztályának, hogy a közgyűjteménykezelői képzésből váljon ki a könyvtárkezelői képzés; javaslatunkat elfogadták, 1981-től bevezetik. A gimnáziumban könyvtárkezelői ismereteket oktató tanárok részére egynapos értekezletet rendeztünk az oktatás fő problémáinak a megvitatására. Együttműködést kezdeményeztünk a FSZEK és az egyik fővárosi gimnázium között. Részt vettünk az OM megbízásából a gimnáziumi kezelői záróvizsgák előkészítésében és ellenőrzésében.

Támogattuk a könyvtárkezelői tanfolyamot indító hálózati központokat (Pest-megyei Könyvtár, Szabolcs-megyei Könyvtár, KG Informatik).

A tanárképző és tanítóképző főiskolák könyvtáros szakának oktatói részére egyhetes konferenciát rendeztünk didaktikai és tananyagproblémák megbeszélésére.

Folyamatosan figyelemmel kísértük a szaktanfolyamot végzetek főiskolai államvizsgájának az ügyét. Elemző értékelést készítettünk a szakdolgozatok témaválasztásáról, színvonaláról, a konzulensek munkájáról. Befejtük a felkészülést segítő első konzultációsorozatot, s megindítottuk a másodikat. A könyvtárak részére — az OSZK szívességéből — megküldtük a kötelező irodalmat mikrolapon.

Igyekezünk a képző intézményeket tansegédletekkel támogatni. Azon túlmenően, hogy monografikus és periodikus kiadványaink feltételezhetően felhasználhatók az oktatómunkában, pályázatot írtunk ki a bibliográfiai leírás és az osztályozás feladatgyűjteményeire, s a lektorok véleménye alapján már kiadtuk elkészítésükre a megbízásokat. Elkészült egy tájékoztatósi programozott feladatgyűjtemény kézírata is.

Megkezdtük egy nemzetközi szakirodalmi szemle összeállítását az olvasásszociológia tárgykörében, s támogattuk azon munkatársaink munkáját, akik vállalkoztak az olvasáspedagógia, -szociológia és -lélektan jegyzetek elkészítésére a Tankönyvkiadó számára. A könyvtáros hallgatók szakmai gyakorlatait vezető könyvtárosoknak szóló módszertani útmutató sajtó alatt van.

Áttekintő szemlét készítettünk a KM könyvtárügyi osztálya részére egyes országok könyvtárosképzésének rendszeréről. Javaslatot dolgoztunk ki az ágazati szakképzésben a könyvtári reprográfus, restaurátor és könyvkötő szakmák bevezetésére. Felmértük a könyvtáros-továbbképzés helyzetét; az adatok feldolgozása folyik.

A Pest-megyei Könyvtárral közösen tanulmánykötetet szerkesztettünk a könyvtárosi pálya egyes problémáiról (a könyvtáros helye a társadalomban, szakképzettségi követelmények stb.).

Megkezdtük a hazai és külföldi könyvtárosképzés tartalmi felmérését és összehasonlítását. Szakirodalmi szemlét jelentettünk meg e témakörben, kapcsolatot létesítettünk több külföldi intézménnyel, s csatlakoztunk a prágai Állami Könyvtár által kezdeményezett nemzetközi vizsgálathoz. Részt vettünk és előadást tartottunk a szocialista országok könyvtárosképzési konferenciáján Jarocinban.

KÖNYVTÁRÉPÍTÉS

Könyvtárépítési és berendezési tanácsadó szolgálatunkat ez évben is számos könyvtár vette igénybe. Figyelmet érdemel, hogy közöttük egyre több a szak- és felsőoktatási könyvtár. Tervbírálattól betelepítési terveken és konzultációkon át beruházási programok kidolgozásáig terjedt tevékenységünk. Munkánk kiterjedt voltára csak példászerűen sorolunk fel néhány intézményt, amellyel ilyen kapcsolatban álltunk: Fejér megyei Könyvtár, Baranya megyei Könyvtár, Bács-Kiskun megyei Könyvtár, Nógrád megyei Könyvtár; a járási-városi könyvtárak közül Törökszentmiklós, Győr, Vác, Cegléd, Tamási, Érd; a szakszervezeti könyvtárak közül Sajóbáony, Orvos- és Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete, Elektromos Művek, Hungarocamion, László Kórház, Pest megyei SZMT Oktatási Központ, ÉDOSZ, Videoton; a felsőoktatási és szakkönyvtárak közül ELTE Szociológiai Tanszék, Szegedi Orvostudományi Egyetem, Pécsi Tanárképző Főiskola, Világ-gazdasági Kutatóintézet, Bukaresti Magyar Intézet.

Szerződéses munka keretében készítettük el a Hajdú-Bihar megyei Könyvtár és a Zala megyei Könyvtár tervezési programját és az Országos Oktástechnikai Központ könyvtárának átalakítási javaslatát, amelyhez kifejlesztettük egy médiatárakban alkalmazható bútorcsalád terveit is. Több munkatársunk működött közre a FSZEK új épületének tervezési munkáiban.

A közművelődési könyvtárak közül több művelődési központban kerül elhelyezésre; ez esetekben az épület egészéhez is hozzá kellett szólnunk. Tevékeny részt vállaltunk továbbra is a debreceni nevelési központok tervezésében; tapasztalatainkról cikketeket adtunk pedagógiai szaklapoknak.

Megrendeztük a szocialista országok könyvtárépítési szakértőinek hetedik konferenciáját; a konferencia anyagát kiadásra készítjük elő.

Részt vettünk Moszkvában a könyvtárépítési kézikönyv szerkesztőbizottsági ülésén, s munkatársunk az építés és berendezés kérdéseit tanulmányozta Lengyelországban és Svédországban. Az egyetemi, főiskolai és szakkönyvtárak építéséről és berendezéséről külföldi szakirodalmi szemlét jelentettünk meg.

A KÖNYVTÁRI ÉS INFORMÁCIÓS TEVÉKENYSÉG GAZDASÁGTANA

Előkészítettük a szakszervezeti könyvtári hálózatok vezetőinek továbbképző tanfolyamát; a programot jóváhagyásra átadtuk a SZOT-nak.

Közreműködünk a könyvtári és dokumentációs szabványosítási munkálatokban.

Elkészítettük az új állománygyarapítási szabvány és a vonatkozó jogszabályok alapján az új egyedi és összesített állománynyilvántartási nyomtatványok kéziratát, tekintetbe véve a közművelődési és a szakkönyvtárak igényeit egyaránt.

Átadtuk sokszorosításra a Könyvértékesítő Vállalatnak a könyvtárak-

ban, használt nyomtatványok katalógusát; módszertani útbaigazítást is fűztünk hozzá.

Egy újítási javaslatot (amely a kiadványban történő címleírásra vonatkozott) bíráltunk el.

KÖNYVTÁRÜGYI ÉS INFORMATIKAI SZAKIRODALMI SZOLGÁLTATÁSOK

Szakkönyvtár

A Könyvtártudományi Szakkönyvtár működésének megalapozásához szükséges szabályzatok közül életbe lépett a gyűjtőköri utasítás (több könyvtárnak megküldtük észrevételezésre, s néhány értékes javaslatot kaptunk); az állománybavételi és a katalógusszerkesztési szabályzat egyelőre még a tervezet szintjén áll.

Tekintélyes mértékben gyarapodott az útijelentések, a könyvtári ismeretők és az aprónyomtatványok gyűjteménye. Az előző évekhez képest kevesebb fordítás készült (1977: 116 fordítás 2720 lap terjedelemben; 1978: 63, illetve 1827). A beszerzett monográfiák száma 848; közülük 269 saját cserekapcsolataink révén érkezett, amit jó aránynak minősítettünk.

A feldolgozás ütemesen folyik; felszámoltuk a cédulásokszorosítás elmaradását, így a katalógusszerkesztés is naprakészen történik. A fiókok feliratát kicseréltük, a választólapok cseréjét megkezdtük. A különgyűjtemények feltárása is előrehaladt. Folyamatosan rendezzük a központi katalógustól kapott, gyűjtőkörünkbe eső cédulákat.

A kézikönyvtár állományát felfrissítettük, átcsoportosítottuk, új feliratokkal, színcsíkokkal könnyítettük meg használatát.

Tovább emelkedtek a használat mutatói: 6678 látogató (1977: 4660); 2738 kölcsönző (1977: 2083). 16 170 helyben használt mű (1977: 9444); 5430 kölcsönzött mű (1977: 4890). Jelentősen nőtt a könyvtárközi kölcsönzés: 178 könyvtárnak 417 egység (1977: 138, illetve 228), a másolatok iránti igény (1977: 800 lap, 1978: 1563) és a figyelőszolgálat teljesítménye (1977: 712 értesítés, 1978: 870).

A megnövekedett használat mögött elsősorban a könyvtárosképzés igényei állnak.

Folyamatosan gondoztuk a könyvtári és informatikai tezauszrt: új deskriptorokkal egészítettük ki, finomításokat hajtottunk végre, házi használatra lesokszorosítottuk a pótlásokat és változásokat.

A szakkönyvtár gépesítését nem önállóan, hanem az OSZK integrált automatizálása keretében kívánjuk megoldani. Ezért bekapcsolódtunk az illetékes OSZK-bizottság munkájába.

Kiadványok

A Magyar Könyvtári Szakirodalom Bibliográfiája ez évi négy számában 1510 tétel szerepel. Megjelentettük az 1977-es kumulált indexeket.

A Hungarian Library and Information Science Abstracts két számát

370 címre küldtük; orosz testvérlapját — *Vengerszkaja literatura po bibliotekovedeniju i informatike* — 160 címre.

Elkészült az élő magyar könyvtári és informatikai szakfolyóiratok annotált jegyzékének kézírata.

A külföldi folyóiratcikkek katalógusába 2240 tételt vettünk fel. Megjelentettük a *Könyvtári és Dokumentációs Szakirodalom* című referáló lap négy számát. Sikerült gyorsítani a feldolgozást, de még mindig túl hosszú a nyomdai átfutási idő. Az éves kumulált mutatók kéziratát elkészítettük.

A *Könyvtári Figyelő* teljes anyagát mi szerkesztettük, a szerkesztőbizottság hathatós támogatásával. Meggyorsult a lap megjelenése, kiküszöböltük az összevont számokat, a szerzők maguk végzik el az első korrektúrát; új borító és sorkizárásos szedés, több illusztráció emeli a folyóirat küllemét. A szerkesztőbizottság készítette elő a *Könyvtári Szemle* reprintkiadásának jövőre induló vállalkozását, amelyben több könyvtár fog részt vállalni.

KUTATÁSSZERVEZÉS

Tevékenységünk e területen elsősorban az egyes osztályok munkakapcsolataira szorított, amelyek számos intézményhez és kutatóhoz fűznek bennünket. Fokozottan tudjuk e cél érdekébe állítani a *Könyvtári Figyelőt*, miután a tanulmányokat tartalmazó részét is mi szerkesztjük.

A szokásokhoz híven összegyűjtöttük a hazai könyvtárak kutatási jelentéseit; jelentésünket az MKE soproni vándorgyűlésén ismertettük, s a *Könyvtári Figyelő*ben publikáltuk. A kutatásokról tájékoztatást adtunk az ISORID-nak is.

Összeállította: Papp István

A KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT KIADVÁNYAI

BALOGH Zoltán—KAMARÁS István

Élményalakzatok 1. Bp. 1978. 393 p.

Bibliográfiai tanulmányok. Segédanyag a bibliográfiai továbbképző tanfolyamhoz. Bp. 1978. 225 p.

Egyetemi, főiskolai és szakkönyvtárak építése és berendezése. Szakirodalmi szemle. Szerk. SALLAI István. Bp. 1978. 122 p.

Feladatok az ajánló bibliográfiai tanfolyamhoz. Összeáll. GYÓRI Erzsébet. Bp. 1978. 83 p.

A Hajdú-Bihar Megyei Könyvtár új épületének szakmai tervezési programja. Tanulmányterv. Összeáll. PAPP István, URBÁN László. Bp. Debrecen. 1978. OSZK—KMK; Hajdú-Bihar Megyei Könyvtár. 137 p.

HÉBERGER Károly

A jövő könyvtárai. Trendek és prognózisok. Szakirodalmi szemle. Bp. 1977.

OSZK—KMK; Közp. Stat. Hiv. Könyvtár és Dokumentáció. 100 p.

HORVÁTH Tibor—VARGA Dénes

Információs tezauszok. Bp. 1977. OSZK—KMK; KGTMTI. 80 p.

- Az ifjúsági szolgálat szakfelügyelete. Módszertani segédanyag.* Szerk. KÁROLYI Ágnes. Bp. 1978. 26 p.
- Az informátor-, a szakkönyvtáros- és a közművelődési könyvtárosképzés. Szakirodalmi szemle.* Szerk. KATSÁNYI Sándor. Bp. 1978. 63 p.
- Irodalmi összeállítás a bakonyozslópi olvasótábor foglalkozásaihoz.* Bp. 1978. 107 p.
- Iszszledovanie cstenija v Centre bibliotekovedenija i metodicseszkov rabotü 1968—1977.* Bp. 1978. 111 p.
- KATSÁNYI Sándor—BERECZKY Lászlóné
A könyvtáros munkája. Kézikönyv az alapfokú ellátást nyújtó tanácsi közművelődési könyvtárak részére. Bp. 1978. 276 p.
- Könyvtári és tájékoztatási tárgyszójegyzék. (Tezaurusz-tervezet.)* 1. pótlás. Bp. 1978. 31 p.
- Könyvtárkezelői ismeretek.* Írták: PINTÉR Márta, FERENCZY Endréné stb. Bp. 1977. 234 p.
- A Könyvtártudományi Szakkönyvtár gyűjtőköri szabályzata és gyűjtőköri utasítása.* Bp. 1978. 28 p.
- A megfelelő könyvet a megfelelő olvasónak. Segédanyag az olvasószolgálati továbbképző tanfolyamhoz.* 2. Bp. 1978. 46 p.
- A tanárképző főiskola könyvtáros államvizsga tételei és kötelező irodalma.* 1—19. tétel. Bp. 1978. 78 db mikrofilmlap.

Időszaki kiadványok

- Események — Évfordulók 1979.* Bp. 1978. NPI.
- Eseménynaptár.* Bp. 1978. 1—4. sz. NPI.
- Hungarian Library and Information Science Abstracts.* Bp. 1978. 1—2. sz. OSZK—KMK.
- Információ a könyvtári és Információs munka eszközeiről és berendezéseiről.* Bp. 1—10. sz. OSZK—KMK.
 Angol és orosz nyelven is.
- Könyvtár és Művelődés.* Bp. 1978. 1—2. sz. OSZK—KMK.
- Könyvtári és Dokumentációs Szakirodalom. Referáló lap.* Bp. 1978. 1—4. sz. NPI.
- Könyvtári Figyelő.* Bp. 1978. 1—6. sz. NPI. *Repertórium 1955—1974.* Bp. 1978. NPI. 465 p.
- Könyvtárügyi témajavaslatok tömegkommunikációs célokra.* Bp. 1978. 1—2. sz. OSZK—KMK.
- A magyar könyvtárak bibliográfiai tervei.* 1978. Bp. 1978. OSZK—KMK.
- A Magyar Könyvtári Szakirodalom Bibliográfiája.* Bp. 1978. 1—4. sz. OSZK—KMK.
- Szakszervezeti könyvtárak működési adatai 1977. Munkahelyek könyvtári ellátása.* Bp. 1978. OSZK—KMK.
- Településeink könyvtári ellátása 1977. A tanácsi könyvtárak statisztikai adatai.* Bp. 1978. NPI.
- Új Hanglemezek.* Bp. 1978. 1—4. sz. OSZK—KMK.
- Új Kották.* Bp. 1978. 1—4. sz. OSZK—KMK.

- Új Könyvek.* Bp. 1978. 1—30. sz. Könyvért. V.
Új Könyvek. Nemzetiségek anyanyelvi irodalma. Német. Bp. 1978. 1—5. sz. Könyvért. V.
Új Könyvek. Nemzetiségek anyanyelvi irodalma. Román. Bp. 1978. 1—2. sz. Könyvért. V.
Új Könyvek. Nemzetiségek anyanyelvi irodalma. Szerb-horvát. 1978. 1. sz. Könyvért. V.
Új Könyvek. Nemzetiségek anyanyelvi irodalma. Szlovák. Bp. 1978. 1—6. sz. Könyvért. V.
Új Külföldi Kézikönyvek. Bp. 1978. 1—4. sz. OSZK—KMK.
Vengerszka literatura po bibliotekovedeniju i informatike. Referativnűj zsur-nal. Bp. 1978. 1—2. sz. OSZK—KMK.

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ЦЕНТРА БИБЛИОТЕКОВЕДЕНИЯ И МЕТОДИЧЕСКОЙ РАБОТЫ В 1978 г.

Год 1978-ой, как средний год 5-го пятилетнего плана, уже позволяет видеть, как выполняются нашим учреждением задачи этого плана. Можно установить, что наше учреждение последовательно идет по намеченному пути, и, если у нас еще имеются недостатки, мы можем дать отчет о целом ряде выполненных задач. Можно также сказать, что к концу пятилетки будут выполнены без исключения и те задачи, которые требуют длительного времени и большой энергии. Стоит отметить некоторые из них.

Существенный прогресс можно отметить по составлению списков рекомендательных и аннотированных книг, выпущенных после 1945 г.; первый их том уже вышел в свет с заглавием „Детская литература 1965—1975 гг.“. Рукописи остальных томов будут скоро завершены. Друг за другом появляются и публикации, занимающиеся ознакомлением с местностью

Работа курсов по повышению квалификации, фигурирующая в плане средней дистанции, таже идет по плану, более того, неоднократно были организованы дополнительные курсы, которых требовала актуальность. Например, для учителей библиотечных отделений педагогических училищ была организована нами однедельная конференция по обсуждению дидактических проблем и учебных материалов. Мы начали также измерение и сопоставление по содержанию отечественного и иностранного образования библиотекарей. Нами опубликован обзор специальной литературы по этой тематике, и установлены связи с целым рядом иностранных учреждений.

Наше учреждение все более эффективно занимается вопросом о роли библиотеки в сознании общества. Можно установить, что в этой, требующей чрезвычайно настойчивой работы области (public relations in the library т. е. связь библиотеки и публики) намечаются определенные результаты.

В двух случаях мы дали прессе печатные списки предлагаемых тематик в литературе, и можно с радостью сказать, что интерес прессы к проблемам библиотековедения вырастает. Мы подготовили и отдали в печать рукопись книги по связи библиотек и публики.

После проведения основополагающих исследований открывается больше возможностей предоставить библиотекам помощь в их педагогической деятельности, как в учебном материале, так и методических пособиях. Следует упомянуть, что окончился двухгодичный музыкально-библиотечный курс по повышению квалификации, в котором 48 участников приобрели аттестаты.

Наше учреждение принимает деятельное участие в области руководства библиотечными отраслями, проведения ревизий и принятия решений. Мы приняли участие в подготовке указа министерства, касающегося библиотечной системы (Указ 5/1978 КМ), и мы

также подготовили предложение по организации в государственном масштабе координации комитатского библиотечного инспектирования.

В последнее время наше учреждение расширило деятельность в отношении специальных и высшеобразовательных библиотек, а также соответственно своим силам оказывает помощь в образовании социологической информационной системы. Нельзя не упомянуть также о той деятельности, которую мы проводили в области библиотечного строительства, а также в выработке бюджетных программ.

Мы оказали помощь в организации в 1978 г. лагерей читателя тем библиотекам, которые её просили. Нами было подготовлено исследование по измерению читательских лагерей в 1977 г. Нашим экспериментальным цехом мы считаем читательский лагерь комитатской библиотеки в Баконьослопе (ком. Веспрем), по которому вышла работа „Országalapítás Vakonyozsloron“. Следует упомянуть также об информационных изданиях нашего документационного отдела, которые и в прошлом году систематически выходили в свет.

В 1978 г. мы провели в отдельных коллективах нашего учреждения перегруппировку по заданиям, результатом чего, как мы надеемся, повысится эффективность нашей работы.

THE ACTIVITY OF THE CENTRE FOR LIBRARY SCIENCE AND METHODOLOGY IN 1978

1978 being the middle year of the fifth five-year-plan-period has already shown the position that our institute takes up in accomplishing the tasks fixed in the plan. It can be stated that this institute advances consistently in the appointed direction and in spite of the eventual lags great deal of work has reached completion. We can also state that our long-term plans are expected to be realized by the end of this plan period. Some of them are worth mentioning.

Progression of prime importance can be seen in compiling the reading and annotated list of books published after the Liberation. The first volume has already left the press under the title „Children's Literature 1965—1975“. Manuscripts of others are drawing to a close. Topographic publications are coming out one after the other.

Extension courses drawn up in middle-term projects take place consistently and sometimes new courses are complementary to them according to actual demand. For instance, a week long conference on problems of curriculum and method of instruction was organized for teachers of the library department of teachers' training schools and institutes. Furthermore, we have set to the work of comparing and summing up thematically the instruction of librarians in Hungary and abroad. A survey of special literature on this subject has been published and we also made contact with some foreign institutes.

The institute deals more and more effectively with the view on libraries reflected in public opinion and it can be stated that we have already achieved certain results in this respect i.e. in the field of public relations in the library. However, this work wants endurance and attention to detail.

Twice we have published propositions of themes intended for the press and much to our pleasure their interest in library science seems to increase.

We have prepared for publication and put to press the manuscript of the work on public relations in the library.

Having finished preliminary investigations we have a greater opportunity of giving help by means of curriculum and didactic support to libraries in their pedagogical work. It is worth mentioning that our two-year long extension course for musical librarians has been finished and 48 participants have received qualification.

The institute is always present when decisions or revisions on library-branch administration are made. Thus we took part in the preparatory work of the departmental order concerning library system (5/1978 order of our Ministry of Culture) and we drew up a plan of an organization that would be concerned with the co-ordination of the counties' technical supervision all over the country.

In the past few years the institute has extended its activity to special libraries and libraries of higher education and we do our best in elaborating the information system of social science. Neither can we forget the activity that was displayed in the fields of library-building and setting-up as well as in drawing up investment programs.

We assisted all libraries that required help in organizing reading camps in 1978. A paper has been published on summing up of reading camps of 1977. We take the reading camp of the regional library of Veszprém county in Bakonyoszlop to be our research centre about which we have published a book as well, entitled „Founding a Country at Bakonyoszlop”. Finally, we have to mention the information publications of our reference service, inasmuch as these publications came out regularly last year, too.

In 1978 certain reorganization of some sections of our institute has taken place as a result of which the increase of work efficiency can be expected.